

ПРО ВПЛИВ РЕЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАЧА/СТУДЕНТА НА РОЗВИТОК ПИСЕМНИХ НАВИЧОК

У статті розглядаються переваги й недоліки впровадження студентського рецензування письмових робіт.

Успішний розвиток навичок академічного письма потребує постійно скеровувати увагу студентів на відмінності різних функціональних типів тексту, на особливості організації та структурування думки, зокрема при написанні есе як одного з найпоширеніших в академічному середовищі засобів писемного спілкування.

Сьогодні функції викладача, у цьому зв'язку, переростають рамки лише інструктажу, адже для вдосконалення навичок письма необхідний постійний зворотний зв'язок. Таким чином, викладач є не тільки тренером, а й помічником, суддею, критиком, зацікавленим читачем, зрештою, редактором. Як би не ставився викладач до відповіді студента, зрозуміло, що вона важлива як для інструктора, так і для виконавця (студента) [1]. Кількість часу й зусиль, витрачених викладачем на письмовий або усний зворотний зв'язок, свідчить, що самі викладачі вважають таку відповідь дуже важливим аспектом академічного навчання. З досвіду викладання очевидно, що часто рецензування вже завершеного есе не поліпшує формування структурованої думки, а отже і тексту, при написанні іншого типу есе на іншу тему [2]. Цей вплив посилюється, коли викладач рецензує найперший варіант есе, даю-

чи змогу студентові врахувати зауваження і поради щодо композиції, змісту та лексико-граматичного наповнення. У цьому випадку діалог викладача й студента розтягується у часі і розглядається виконавцем швидше як безкорислива допомога, аніж критика чи суддівство. Таке зміщення акцентів спонукає студентів до більш вдумливого, відповідального ставлення до написання першого варіанту і значно приязнішого сприйняття рецензії викладача, особливо стосовно змісту й структури есе, якщо він позитивно коментує ідеї студента та організацію цього завдання. Наступну письмову роботу студенти сприймають вже більш зацікавлено. Зростання мотивації та самоповаги є також важливим кроком на шляху вдосконалення писемних навичок.

Зацікавленість і відповідальність студентів збільшуються, коли перед ними постає завдання прорецензувати роботи одногрупників. У цьому випадку викладач пропонує написати перший варіант у трьох примірниках з підкресленням/виділенням тези, головних речень параграфів та висновку. Один з трьох примірників рецензує однокурсник, другий — викладач, а третій залишається у автора есе. Студенти аналізують і рецензують цю роботу у такій послідовності:

Організація есе

1. *Вступ*: чи має вступний параграф основне, узагальнююче речення і зрозумілу тезу?

2. *Основна частина*: чи метод організації (хронологічний порядок, порівняння/контраст, причина/наслідок і т. ін.) відповідає темі?

3. *Висновок*: чи відповідає висновок тезі, чи підсумовує основні моменти есе? Який характер має підсумок?

Організація параграфа

1. *Основне, узагальнююче речення*: чи має кожний параграф таке речення? Яке саме? Чи існує контролююча думка? Яка саме?

2. *Речення, що розвивають думку*: чи логічно викладені думки? Чи достатньо конкретних свідчень на підтримку кожного положення? Чи ефективно вжито елементи зв'язності в параграфі і між параграфами? Чи існує єдність думок у параграфі?

3. *Підсумкові речення*: чи існує в параграфі висновок (якщо він необхідний)?

Структура речення

1. Чи є незрозумілі речення? Як можна їх перефразувати?

2. Чи є помилки в граматиці, лексиці, пунктуації?

Цілом зрозуміло, що таке взаєморецензування позитивно впливає на кілька чинників:

- зміцнюються взаємоповага й довіра;
- зростають можливості аналізу того чи іншого риторичного зразка;
- у процесі аналізу вдосконалюються

структурованість думки и критичний підхід до змісту;

- спрощується доступ до «творчої» лабораторії одногрупника;
- збагачується особистісний арсенал висловлення думки;
- урізноманітнюються види письмових вмотивованих завдань;
- зростає відповідальність за своєчасне виконання завдання.

Зауваження й поради, висловлені в студентській рецензії, беруться до уваги при написанні останнього варіанта есе, яке передають викладачеві. Оцінюючи останній варіант, викладач враховує той факт, наскільки ретельно й виважено студент написав рецензію, наскільки повно автор врахував критичні зауваження, якщо він з ними погоджується.

Серед багатьох позитивних аспектів такої практики вдосконалення писемних навичок існують і негативні, а саме:

- виникають складнощі взаєморецензування, якщо у групі в день обміну першим варіантом не всі студенти присутні;
- збільшується час на отримання рецензії викладача і дещо втрачається інтерес студента до виконаного завдання;
- зростає завантаженість викладача, оскільки доводиться аналізувати не одну письмову роботу, а принаймні три (перший і останній варіанти есе та рецензію).

Однак практика застосування такої триетапної процедури написання есе у порівнянні з одноетапною дає кращі результати при оволодінні навичками академічного письма.

1. *Hedgcock, J., Zeflcowitz, N.* Feedback on Feedback: Assessing Learner Receptivity to Teacher Response in L 2 Composing // *J. of Second Language Writing*. — 1994. — № 3. — P. 141—163.

Ferris D. R. Student Reactions to Teacher Response in Multiple-Draft Composition Classrooms // *Tesol Quarterly*. — Vol. 29. — 1995. — № 1. — P. 33—53.

L. A. Baturaska, L. O. Omelianenko

ON STUDENT REACTION TO TEACHER/PEER REVIEW IN COMPOSITION CLASSROOMS

The article discusses advantages and disadvantages of peer review in multiple-draft composition classrooms.